

Dry January

Kerkdienst 18 januari 2026, Christus Triumfatorkerk

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezingen: Jesaja 62: 1-5 en Johannes 2: 1 – 11

KOMEN

- Welkom door ouderling van dienst
- Lied: 'Bron van liefde, licht en leven' (Lied 793)
- Moment van stilte
- Groet en bemoediging
- Psalm van de Zondag: Psalm 8
 - gezongen: 'Heer, onze Heer, hoe heerlijk is' (Lied 8a: 1 en 2)
 - gelezen 'Groots': 1 *naar Psalm 8*

O God, zo groots - ónze God.
Sprankelend water stroomt uw naam als levend teken over heel de aarde uit.
Hoe u heet licht zichtbaar in speelse sterrenletters langs heel de hemel op,
maar meer dan groot en hoog spreken klein en kwetsbaar met kracht van wie u bent.
In het stralend licht van dag en het zachte licht van nacht warmt uw hemel aards bestaan.
 - gezongen: Lied 8a: 3 en 4
 - gelezen 'Groots': 2

en toch - zelfs bij zo onvatbaar ver, ook in al dat ongemeten ruim, hebt u voor onaanzienlijk oog.
Naar kleine mensen kijkt u om. Geraakt bent u ons altijd nabij. Met ons bent u ziel voor ziel be-
gaan.
Uit liefde hebt u ons bestemd - in zorg en schoonheid scheppend - hier spiegel van uw beeld te
zijn.
Wat op aarde leeft in vogels, vissen, vee mogen wij met verwondering en zorg geleiden, is aan
ons hart en onze handen toevertrouwd. Dank, o God, zo groots - ónze God!
 - gezongen: Lied 8a: 5 en 6
- Kyriegebed
- Glorialied: 'Heer, onze Heer, hoe zijt Gij' Lied 275: 1, 2 en 5)

WOORD

- Met de kinderen

Gebed
Gesprekje
Lied: 'Jezus die langs het water liep' (Lied 531: 1 en 2)
- Schriftlezing: Jesaja 62: 1-5
- Lied: 'Om Sions wil zwijg ik niet stil' (Lied: 176: 1, 2 en 3)
- Schriftlezing: Johannes 2: 1 – 11
- Lied: 'U komt de lof toe' (Lied 339a)
- Uitleg en verkondiging

Het is deze maand *Dry January*.
Bent u daar bekend mee? Ik wel de 'ik pas – maand' genoemd.
Het idee is dat we minderen na alle overvloed van de feestdagen. Niet alleen met eten, maar ook met
veel alcohol drinken. Met alle overlast tot gevolg. Dronken mensen die het hulpverleners onmogelijk
maken in de nieuwjaarsnacht bijvoorbeeld. Dat we na alle overvloed weer leren te matigen. Terug
naar normaal, of misschien nog wel een stapje verder. Probeer het eens zonder.

Dan helpt dit verhaal niet... 2 á 3 metrete dat is 80 tot 120 liter. Zes vaten van 2 á 3 metrete dat is 600 liter wijn. En dan ook nog wijn van de beste kwaliteit, als we het verhaal moeten geloven. Het feest dreigde in het water te vallen daar in Kana, maar het werd een drankfestijn. Dat helpt ons niet echt in *Dry January*.

De bijbel is wat ambivalent over wijn.

Het begint niet best. Toen Noach na de grote vloed weer vaste grond onder de voeten kreeg, werd hij landbouwer en legde hij, als eerste, een wijngaard aan. De eerste wijnboer van de schepping. Noach is ook de eerste die de kracht van de wijn leert kennen. Hij dronk van de wijn, teveel, en werd dronken, zo lezen we in Genesis 9. Noach verliest de greep op zichzelf, maar niet hij, maar de zoon die hem te kijk wil zetten in zijn dronkenschap wordt gestraft.

Verderop hebben de wijsheidsleraren van Spreuken en Prediker geen hoge dunk van dronkenlappen/ Tegelijkertijd komt een geliefde trouwtekst óók uit Prediker: *Eet je brood met vreugde, drink je wijn met een vrolijk hart, en geniet van het leven met de vrouw die je bemint.* Want over het algemeen wordt in de Bijbel wijn juist in verband gebracht met vreugde en overvloed, met vrede en welvaart. Met feest!

Helaas voor onze traditie: Calvijn is ver van deze vreugde en overvloed verwijderd. In een zuur commentaar bij het verhaal van de bruiloft in Kana, houdt hij een pleidooi voor matigheid en maant hij geestelijken om weg te blijven van bruiloften. Daar zou de dominee zomaar onderdeel kunnen worden van een drinkgelag! En dat moet ten alle tijden voorkomen worden.

Onze kerk is blijkbaar ver afgedwaald van Calvijn, want een echt feestje in onze kerk kan niet zonder een borrel.

Jezus houdt zich niet aan de waarschuwing van Calvijn. Want Jezus is graag aanwezig waar mensen hun liefde en trouw vieren. Want een bruiloft is niet alleen een verbond tussen twee mensen. De bruiloft is in de bijbel ook hét beeld van Gods trouw aan zijn volk. We lazen het net in Jesaja 62: *"Je zult heten Mijn verlangen en je land Gehuwde. Want de HEER verlangt naar jou en je land wordt ten huwelijk genomen.*

Zoals een jongeman een meisje tot vrouw neemt, zo zullen jouw zonen jou ten huwelijk nemen, en zoals de bruidegom zich verheugt over zijn bruid, zo zal je God zich over jou verheugen."

Houdt dat in je achterhoofd bij dit verhaal van de bruiloft in Kana. Hier wordt het verbond gevierd van God en mensen. Het eerst teken van Jezus.

Op de derde dag is er een bruiloft te Kana in Galilea. Op de derde dag, de dag van de opstanding – het gaat beginnen....

Jezus' moeder is erbij, zo staat er wat droog. De moeder van Jezus merkt dat het feest van het verbond in het water dreigt te vallen. Zij zegt: 'Ze hebben geen wijn meer.' Jezus antwoordt botweg: 'Vrouw, wat wilt u van Me?' Tja, moeders en zonen, dat is wat... Moeders willen het beste voor hun zonen, willen dat ze schitteren. Misschien heeft Maria in gedachten dat het voor Jezus een mooi moment is om te laten zien wie hij is: op een bruiloft, waar veel mensen zijn. Maar dat doet Jezus niet. Zoals iedere zoon maakt ook Jezus zich los van zijn moeder en kiest zijn eigen weg en eigen moment.

Als een verstandige moeder dringt ze niet langer aan. Wel spreekt ze de bedienden aan: "Wat hij u ook zegt, doet dat". Intussen doet Jezus inderdaad iets om het bruiloftsfeest te redden, maar niet met een groots gebaar voor het oog van alle gasten. Hij geeft de bedienden opdracht om de stenen watervaten te vullen met water, tot de rand. Vervolgens moeten zij de tafelmanier laten proeven van het water dat tot wijn geworden was. En, zo staat er dan, *deze wist niet waar deze wijn vandaan kwam.* Het is een geheim, een teken dat Jezus alleen doet met het oog op zijn leerlingen. Jezus staat nog maar aan het begin van zijn weg. Zijn uur is nog niet gekomen. Het is op dit moment voldoende dat zijn leerlingen in hem geloven. Aan hen openbaart hij in dit eerste teken zijn heerlijkheid. En de bedoeling van het teken is, dat we warm worden, vrolijk, bruiloft vieren, het leven omhelzen, toekomst verwachten, de aarde bewonen.

De wijn is daar het zinnebeeld van.

Waar komt de wijn in Kana vandaan? Om in Kanaän te komen, het land dat niet alleen overvloed van melk en honing, maar ook van wijn, moet het volk Israël door het water van de Jordaan. Na de doortocht door de woestijn staat het volk van Israël op de drempel van het beloofde land. Mozes stuurt verkenners uit. En als ze terugkomen hebben ze een druiventros bij zich, zo groot, dat ze die met z'n tweeën aan een stok moeten dragen! Wat een weelde, wat een overvloed.

Op zijn manier vertelt Johannes dit verhaal van Intocht opnieuw. Het beloofde land wordt het Koninkrijk van God. Het water gaat vooraf aan de wijn. Eerst wordt Jezus gedoopt, nu verandert hij water in wijn. Eerst het water, dan de wijn. Eerst door de diepte, dan komt de overvloed.

Het is niet zomaar dat Jezus water in wijn verandert. Natuurlijk niet, dan zou ik me wel wat andere wonderen kunnen voorstellen. Nee. Het is een teken. Het verwijst naar het Koninkrijk. Ook in dit verhaal gaat de deur naar Kanaän open. Jezus brengt zijn volk, de hele mensheid naar het land van belofte, hij is de verkenners die voorop gaat in Gods toekomst. Wijn in overvloed is een voorproefje van wat ons te wachten staat. Kana heet niet voor niets Kana, dat klinkt als Kanaan...

Dit verhaal werd verteld in de gemeente voor wie Johannes, na de dood en opstanding van Jezus, zijn evangelie opgeschreven heeft. In die vroege christengemeenten leefde de verwachting dat Jezus spoedig zou komen, om zijn rijk en glorie voorgoed op aarde te vestigen. Maar zijn komst blijft uit. De gemeente groeit, maar het zijn moeilijke tijden. De tempel te Jeruzalem is verwoest, de breuk tussen joden en christenen begint zich af te tekenen. Christenen worden in het Romeinse rijk vervolgd. In deze gemeente, die in verwarring en onzekerheid verkeert, klinkt dit verhaal over dit teken. Hoezo wijn en overvloed en feest? Ze herkennen zich eerder in: de wijn is op, het feest verwatert, het verbond stagneert. Hoe moet het verder? Is er nog toekomst? Zou het nog wat worden met dat Rijk van God? Hun vat is leeg. En dan klinkt dit verhaal waarin Jezus de vaten laat vullen, tot aan de rand. In dit verhaal houdt Jezus hen voor: de weg van het verbond stagneert niet. Er is hoop.

Wonderwel lijkt de situatie van de eerste christenen op onze situatie.,

En stelt het ook aan ons de vraag:

Waar herkennen wij ons in? Overvloed? Of stagnatie?

De overvloed van dit mooie gebouw, de vieringen en de muziek, het pastoraat, het jeugdwerk. De overvloed van de gemeenschap, de maaltijden, het feest.

Of de stagnatie: Blijft het geloof in God waardevol in het leven van mensen, of gaat het langzamerhand verdwijnen? Zal de kerk een plaats blijven waar mensen terecht kunnen met hun vragen, vreugden en verdriet?

Jezus zegt tegen de diakenen: giet de watervaten vol tot aan de rand. En stelt zo ons de vraag, als diakenen van Gods Koninkrijk.

Waarmee zullen wij de vaten vullen in de hoop dat het gaat bruisen en fonkelen? Zes vaten?

Eén voor ons verlangen naar gerechtigheid en vrede.

Eén met geloof tegen de klippen op.

Eén met de verhalen die ons gegeven zijn. Verhalen van een land vloeiende van melk en honing en wijn in overvloed.

Eén met iets materieels: onze bijdragen voor de diaconie en de kerk. Voor de mensen dichtbij en ver weg. En ook voor deze plek. Doe de envelop voor de Actie kerkbalans maar in een van de vaten.

Eén met onze twijfels en ons klein geloof: God maak er wel wijn van.

En de zesde? Met brood en wijn. Met het lichaam van Christus waarin wij mogen delen.

Om te proeven van het Koninkrijk. Het feest van Gods verbond met mensen. Het feest van Gods verbond met u, met jou.

En als je mee doet aan *Dry January*, prima, houd vol! Er is ook druivensap.

Amen.

- muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Lied: 'Wij willen de bruiloftsgasten zijn' (Lied 525: 1, 4 en 5)

TAFEL

- Voorbeden
- Collecte
- Nodiging
- Tafelgebed: Liedboek 403d

- ONZE VADER.....
- Breken van brood en schenken van de wijn
- Gemeenschap van brood en wijn
- Dankzegging

GAAN

- Slotlied: 'Vervuld van uw zegen' (Lied 425)
- Zegen beantwoord met driemaal "amen"
- Uitleidend orgelspel